

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/72/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220203489
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220203489.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Jozefa Mačeja, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. W., nar. X. V. XXXX, trvale pobytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, matky: T. A., nar. XX. Q. XXXX, trvale pobytom K. L. XXX/XX, Q., zastúpená advokátkou: JUDr. Helena Buzgóová, so sídlom Alžbetínske nám. 2, Dunajská Streda a otca: D. W., nar. XX. Q. XXXX, trvale pobytom V. Q. XXXX/X, Q., o návrhu starých rodičov maloletého na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta z 12. októbra 2020 č.k. 32P/8/2020-20, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku I. m e n í tak, že návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

II. Odvolanie matky voči napadnutým výrokom II. a III. o d m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie I. nariadil neodkladné opatrenie až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného pod sp. zn. 32P/8/2020, ktorým rozhodol, že I. starí rodičia maloletého sú oprávnení stretávať sa s maloletým D. W., nar. X. V. XXXX každý párnny týždeň v nedeľu od 14:00 hod do 16:00 hod v mieste ich bydliska, a to tak, že jeden zo starých rodičov, resp. obaja alebo otec maloletého po dohode so starými rodičmi vyzdvihne maloletého a matku maloletého v mieste bydliska matky a po skončení styku zabezpečí ich návrat do miesta bydliska matky; matka je oprávnená byť prítomná pri styku, matka je povinná maloletého na styk riadne pripraviť; II. maloletému dieťaťu ustanovil procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, ktorý bude maloletého zastupovať v konaní o návrhu starých rodičov na určenie styku s maloletým a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; III. uložil procesnému opatrovníkovi povinnosť informovať maloleté dieťa o prebiehajúcom súdnom konaní s prihliadnutím na jeho rozumovú a vôľovú vyspelosť, zisťovať jeho názor a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 324 ods. 1 a ods. 2, § 325 ods. 1 a ods. 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, § 116, § 117, § 330 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 25 ods. 2, § 31 ods. 2 a ods. 3, § 36 ods. 1, § 61 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Vecne dôvodil, že maloletý D. pochádza z partnerského vzťahu rodičov, ktorí od augusta 2020 nežijú v spoločnej domácnosti, pričom práva a povinnosti k maloletému neboli doposiaľ upravené súdnym rozhodnutím. Okresný súd Galanta uznesením č.k. 32P/7/2020-14 z 12. októbra 2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého ponechal v osobnej starostlivosti matky a otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý týždeň v sobotu od 14:00 hod do 18:00 hod v mieste bydliska otca maloletého, toto uznesenie nadobudlo vykonateľnosť 12. októbra 2020. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že úprava styku maloletého so starými rodičmi je v záujme maloletého a zároveň si takúto úpravu vyžadujú pomery v rodine, keďže neexistuje dohoda medzi matkou a starými rodičmi o stretávaní sa

s maloletým. Vzhľadom na záujem maloletého zachovať pravidelný styk so starými rodičmi z otcovej strany rozhodol tak, že návrhu vyhovel, avšak nie v rozsahu ako navrhovali navrhovatelia (starí rodičia maloletého). Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že otec maloletého žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, t.j. starými rodičmi maloletého, pričom v konaní pod sp. zn. 32P/7/2020 bol dočasne upravený styk otca tak ako je uvedené vyššie a preto rozhodol o styku starých rodičov s maloletým tak, že tento sa bude uskutočňovať každý párný týždeň v nedeľu v čase od 14:00 hod do 16:00 hod, keď takto určený rozsah styku zabezpečí pravidelný režim pre maloletého a zároveň bude rozvíjať väzbu medzi maloletým a starými rodičmi. Takáto úprava bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súd prvej inštancie zároveň uznesením rozhodol o ustanovení procesného opatrovníka maloletému (výrok II.) ako aj o uložení povinnosti procesnému opatrovníkovi informovať maloleté dieťa o prebiehajúcom súdnom konaní, zisťovať jeho názory a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci (výrok III.).

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v celom rozsahu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa, s návrhom na zmenu tak, že súd návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Primárne vzniesla námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Galanta na konanie s poukazom na miesto jej trvalého bydliska ako i bydliska maloletého na adrese K. L. XXX/XX, Q., kde sa spolu s maloletým zdržiava od jeho narodenia. Dodala, že u svojej matky na adrese H. M. XXX sa zdržiavala len prechodné obdobie, bezprostredne po narodení maloletého v období šestonedelia, odkázala na vyjadrenie, ktoré podala v konaní vo veci samej (o úpravu práv a povinností k maloletému D., pozn. odvolacieho súdu). Poukázala tiež na okolnosti spolužitia s otcom maloletého, nevhodné a neprimerané správanie otca maloletého voči nej, vedomosť o požívaní alkoholu a omamných látok. Pokiaľ ide o výbavu pre maloletého, túto matke zakúpili starí rodičia zo strán oboch rodičov, otec na zakúpenie neprispel. Otca považuje za nezodpovedného, nezrelého na rodičovstvo. Väčšiu časť dňa trávil mimo domu, do práce chodil nepravidelne, matka ani maloletý ho nezaujímal. Od nej ako matky sa dožadoval, aby náklady na ňu ako aj starostlivosť o maloletého znášali jej rodičia (starí rodičia maloletého z matkinej strany), žiadal od matky odovzdať mu materský príspevok, ktorý plánoval použiť na splátky leasingu auta. Voči nej, matke maloletého sa otec správal aj po narodení maloletého agresívne, v dôsledku čoho matka otca požiadala, aby opustil spoločnú domácnosť (vtedy na adrese u starej matky v obci H. M. XXX). Od narodenia maloletého prispel na výživu maloletého dvakrát v sumách po 100 eur, v podnapitom stave ju ako matku atakuje vulgárnymi výrazmi, vyhráza sa jej odňatím dieťaťa. Poukázala na to, že od maloletého sa od jeho narodenia vzorne stará, ten má stabilný denný režim, absolvuje s ním všetky povinné kontroly ako aj očkovania u pediatra. Neakceptuje úpravu styku otca s maloletým v bydlisku otca každú sobotu v trvaní 4 hodín, k čomu uviedla, že otec s maloletým nevydrží ani pol hodiny, ne nespoľahlivý a agresívny. Nemá záujem brániť otcovi v styku s maloletým, prioritné je však pre matku zdravie a bezpečie maloletého. V dome matkinho otca, kde s maloletým žije je schopná zabezpečiť samostatnú miestnosť pre otca a maloletého, aby sa mu mohol nerušene venovať, pričom matka bude v prípade potreby maloletému nablízku. Matka zároveň vyčíslila mesačné náklady na maloletého vo výške 300 eur (45 eur plienky; 22,50 eur vlhčené utierky; 25 eur drogéria; 20 eur čistiace prostriedky; 55 eur strava; 50 eur ošatenie; fusak 50 eur; autosedačka 53 eur; postieľka 40 eur; čistička vzduchu 80 eur; teplé oblečenie 53 eur). Pokiaľ ide o úpravu styku starých rodičov s maloletým, poukázala na nepravidelné návštevy starých rodičov od narodenia maloletého, počas ktorých sa k matke správali nevhodne, na čo boli matkou upozornení. Od tohto momentu (t.j. od septembra 2020) sa starí rodičia o maloletého nezaujímal, nenavštívili ho. Navštíviť maloletého prišli až po podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, kedy bola matka chorá, pričom prišli bez preukázania sa Covid testu, vzhľadom na to, že pracujú v zahraničí. Matka maloletého starým rodičom nevydala, z obavy z agresívneho správania starých rodičov, u ktorých sú hlučné hádky a fyzické útoky bežné (aj na verejne prístupných miestach). Matka prejavila vôľu umožniť starým rodičom styk s maloletým, avšak výlučne v domácnosti jej otca, t.h. v domácnosti, kde spolu s maloletým žijú. Matka formálne uznesenie súdu prvej inštancie napadla v celom rozsahu, avšak z obsahu odvolania je zrejmé, že napáda len výrok I., keďže odvolanie voči výrokom II. a III. nekonkretizovala, neodôvodnila.

3. K odvolaniu matky sa vyjadrili starí rodičia, ktorí sa s tvrdeniami matky nestotožnili. Poukázali na to, že matke a otcovi maloletého pomohli zariadiť spoločné bývanie, matke sa snažili počas tehotenstva pomáhať, vozili ju na pravidelné kontroly, kontroly maloletého k lekárovi ako aj očkovania. Popreli, že by sa k matke správali nevhodne, práve naopak, vždy keď treba, snažia sa matke pomôcť. Nie je pravdou ani to, že sa o maloletého nezaujímal, pretože stará matka opakovane matku žiadala, aby mohla navštíviť maloletého, čo jej matka neumožnila. Po nariadení neodkladného opatrenia matky odmietla

umožniť starým rodičom styk s maloletým, keď si pre maloletého prišli, boli zo strany matky a jej otca verbálna nepadnutí, pričom po celý čas boli prítomní príslušníci PZ. V prípade druhého stretnutia matka maloletého opäť nevydala starým rodičom, len si vzala tašku s oblečením a výživou pre maloletého. Pokiaľ ide o hrozbu ochorenia Covid - 19, starí rodičia boli doposiaľ vždy negatívni. Rovnako poukázali na materiálne zabezpečenie maloletého, nákup kočíka, oblečenia, detskej výživy, stará matka maloletému ušila vankúš a prikrývky do postieľky, fusak, kombinézu, aj iné oblečenie podľa požiadavky matky. Navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 z. č. 161/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, matkou maloletého (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu matky je možné priznať úspech a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (388 CSP).

5. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 32P/8/2020 (pôvodne na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 21P/49/2020) je konanie o úpravu styku starých rodičov s maloletým D., nar. X. V. XXXX. Spolu s návrhom vo veci samej starí rodičia podali i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali dočasnej úpravy styku s maloletým.

6. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu matky maloletého je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrhu starých rodičov vyhovel a styk starých rodičov s maloletým dočasne upravil.

7. Pre poriadok odvolací súd poukazuje na to, že o maloletom D. W., nar. X. V. XXXX sa v súčasnosti vedie konanie na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 32P/7/2020 (pôvodne na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 15P/63/2020), v ktorom uznesením č.k. 32P/7/2020-14 z 12. októbra 2020 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého dočasne ponechal v osobnej starostlivosti matky; o styku otca s maloletým rozhodol tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať za prítomnosti matky každý týždeň v sobotu od 14:00 hod. do 18:00 hod. v mieste bydliska otca maloletého s tým, že otec je povinný zabezpečiť vyzdvihnutie maloletého a matky v mieste bydliska matky a po skončení styku zabezpečiť ich návrat do miesta bydliska matky; matke uložil povinnosť maloletého na styk riadne pripraviť a otcovi uložil povinnosť zabezpečiť vyzdvihnutie maloletého a matky maloletého v mieste bydliska matky maloletého a ich návrat do miesta bydliska matky; v prípade, že sa styk nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, je rodič, na strane ktorého táto prekážka vznikla, povinný informovať o tom bezodkladne druhého rodiča pred termínom styku; otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa (výrok I.) Maloletému za opatrovníka ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, ktorý ho bude zastupovať v konaní o návrhu otca maloletého dieťaťa na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu a na nariadenie neodkladného opatrenia (výrok II.). Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta uložil povinnosť informovať maloleté dieťa o prebiehajúcom súdnom konaní s prihliadnutím na jeho rozumovú a vôľovú vyspelosť, zisťovať jeho názory a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci (výrok III.). Proti vyššie citovanému uzneseniu č.k. 32P/7/2020-14 z 12. októbra 2020 podala odvolanie v zákonnej lehote matka maloletého, o ktorom rozhodol tunajší odvolací súd uznesením č.k. 24NcC/15/2020-77, 26CoP/66/2020 (senát tunajšieho súdu v tomto uznesení rozhodol zároveň aj o nesúhlase Okresného súdu Galanta s postúpením mu veci Okresným súdom Dunajská Streda, pozn. odvolacieho súdu) z 8. decembra 2020 tak, že nesúhlas Okresného súdu Galanta posúdil ako dôvodný (výrok I.), napadnuté uznesenie vo výroku I. zmenil tak, že až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 32P/7/2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletým D. v rozsahu každý kalendárny týždeň v sobotu od 14:00 hod. do 16:00 hod. v mieste bydliska matky za prítomnosti matky; a vo zvyšku návrhu otca zamietol (výrok II.) a odvolanie matky proti výroku II. a III. odmietol (výrok III.).

8. Odvolací súd pri prieskume napadnutého unesenia v tejto veci preto vychádza z vyššie citovaného uznesenia, z osvedčených skutočností, že maloletý bol uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 32P/7/2020-14 z 12. októbra 2020 dočasne ponechaný v osobnej starostlivosti matky (pričom starostlivosť matky o maloletého doposiaľ nebola nijako spochybnená) a styk otca s maloletým bol upravený v rozsahu každý kalendárny týždeň v sobotu od 14:00 hod. do 16:00 hod. v mieste bydliska matky za prítomnosti matky.

9. Primárne matkou vznesenej námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Galanta na konanie odvolací súd odkazuje, že o tejto námietke rozhodol samostatným uznesením č.k. 26NcC/16/2020-76 zo 16. decembra 2020, tak, že nesúhlas Okresného súdu Galanta s postúpením veci Okresným súdom Dunajská Streda je dôvodný.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 111 písm. d) CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

12. Podľa § 324 ods. 1 a 3 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (ods. 1). Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (ods. 2).

15. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

16. V zmysle čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2).

17. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

19. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade

osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

20. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

21. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a dospel k záveru, že naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov starých rodičov k maloletému dieťaťu nebola súdom prvej inštancie správne právne posúdená, k čomu uvádza nasledovné: V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 ZoR rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

22. Blízkou osobou v zmysle § 116 O.z. je pritom príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Príbuznými v priamo rade - v priamom pokolení sú pritom priami predkovia a priami potomkovia, teda i starí rodičia.

23. Vyššie citované ustanovenie § 25 ods. 1 až ods. 5 ZoR umožňujú súdu upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok a to vtedy, ak je preukázané, že takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň si to vyžadujú pomery v rodine.

24. Niet sporu o tom (odvolací súd uvedené nijako nepopiera), že budovanie a upevňovanie vzťahov medzi starými rodičmi a ich vnukom by bolo v najlepšom záujme maloleého, keď starí rodičia navyše majú eminentný záujem byť súčasťou jeho života. Uvedené však treba vykladať v širšom kontexte, a to tak, že v čase podania návrhu musia medzi starými rodičmi a maloletým existovať také pevné, trvalé a intenzívne väzby, ktorých pretrhnutie v podobe neupravenia styku bude v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého. Rovnako takýto zásah musí byť odôvodnený pomermi v rodine, keď rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej strany dlhodobo neumožňuje styk s druhým rodičom, v dôsledku čoho sťažuje styk starých rodičov s maloletým dieťaťom, ktorý sa úpravy styku domáhajú.

25. Primárne je potrebné uviesť, že už len zo samotného pojmu „rodičovské práva“ je zrejmé, že tieto práva patri výlučne rodičom maloletého dieťaťa, t.j. matke a otcovi. Starí rodičia, hoci títo sú v zmysle § 116 O.z. blízkymi osobami, nemajú právny nárok na styk s maloletým dieťaťom, s výnimkou podmienok, a to, ak by úprava styku bola v záujme maloletého dieťaťa a vyžadujú to pomery v rodine. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery rozhodnutia R 63/1965, podľa ktorého pri rozhodovaní o tom či, a za akých podmienok možno uložiť rodičom strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy, a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok treba vychádzať z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 ZoR. Je tomu tak preto, že sú to práve a výlučne rodičia, ktorí majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa vo všetkých smeroch.

26. V tomto prípade však nebola splnená ani jedna z podmienok uvedených vyššie. Jednak, situácia, kedy sa starí rodičia nevedia dohodnúť na styku s maloletým s matkou maloletého ešte sama o sebe neodôvodňuje zásah súdu v podobe nariadenia neodkladného opatrenia, pretože ako bolo uvedené vyššie, títo nemajú priamy právny nárok dožadovať sa styku bez ďalšieho, a jednak preto, že doposiaľ nebolo osvedčené, že by väzby medzi maloletým a starými rodičmi boli intenzívne. Matka apriori neodmietal styk starých rodičov s maloletým, výslovne však odmieta to, aby sa styk realizoval v

domácnosti starých rodičov navyše za prítomnosti matky, a to práve pre konfliktné vzťahy. Maloletý D. má t.č. 7 mesiacov, ide o batola, ktoré je odkázané na starostlivosť svojej matky, preto vzhľadom na vek maloletého by ani nebolo vhodné upraviť styk so starými rodičmi, a tiež nie je dôvodné od matky vynucovať strpenie realizácie styku v jej prítomnosti, navyše v domácnosti starých rodičov. Starí rodičia poukázali na obavu o úplne pretrhnutie stykov s maloletým, s čím sa však nemožno stotožniť. Ako bolo uvedené vyššie, maloleté je vo veku, kedy vyžaduje v prvom rade prítomnosť a starostlivosť matky, t.č. ešte nie je schopný vnímať, resp. upevňovať si väzby so starými rodičmi, a teda nie je dôvodné sa domnievať, že starí rodičia stratia akýkoľvek kontakt s vnukom.

27. Navyše z osvedčených skutočností tiež vyplýva, že starí rodičia pracujú v Rakúsku, pričom matka vyjadrila obavu z možnej nákazy ochorením COVID-19, nakoľko starí rodičia cestujú. V tomto smere možno dať matke za pravdu, k čomu odvolací súd poukazuje na to, že uznesením vlády Slovenskej republiky č. 704 zo 4. novembra 2020 bol vyhlásený núdzový stav spojený s početnými obmedzeniami, a to práve z dôvodu predchádzaniu šírenia ochorenia COVID-19. Počas núdzového stavu, ktorého súčasťou je aj obmedzenie pohybu, platia výnimky, ktoré sa vzťahujú na stretávanie sa druhého rodiča s maloletým dieťaťom v zmysle súdneho rozhodnutia. Táto výnimka sa vzťahuje však len na oprávneného rodiča, nie ďalších príbuzných, hoci aj v priamom pokrvnom rade. Obavu matky tak možno považovať za dôvodnú, preto aj s poukazom na uvedené nemožno trvať na neodkladnej úprave styku starých rodičov s maloletým.

28. Nad rámec odôvodnenia odvolací súd dodáva, že hoci odvolací súd zamietol návrh starých rodičov na úpravu styku s maloletým, uvedené neznamena, že tieto vzťahy netreba posilňovať a tiež nevylučuje to, aby sa starí rodičia s matkou bez sprievodných verbálnych útokov dohodli na príležitostných návštevách maloletého, prípadne sa o maloletom informovali.

29. Zároveň odvolací súd dodáva, že nariadené neodkladné opatrenie je len dočasného charakteru a o konečnej úprave styku starých rodičov bude rozhodnuté až v konaní vo veci samej vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 21P/49/2020, a to s poukazom na jeho miestnu príslušnosť. V tomto konaní budú môcť obe strany, t.j. tak starí rodičia ako aj matka maloletého prezentovať svoje návrhy a postoj k starým rodičom navrhovanej úprave, rešpektujúc záujem maloletého dieťaťa.

30. Pokiaľ ide o odvolacie námietky, z obsahu odvolania matky je zrejmé, že táto síce formálne napadla uznesenie v celom rozsahu, t.j. aj voči výrokom, ktorým súd prvej inštancie ustanovil opatrovníka maloletému dieťaťu (výrok II.) a uložil povinnosť Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta informovať maloleté dieťa o prebiehajúcom súdnom konaní (výrok III.) avšak odvolanie voči týmto výrokom neodôvodnila.

31. Podľa ustanovenia § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

32. Podľa § 357 CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o:

- a) zastavení konania,
- b) odmietnutí podania vo veci samej,
- c) odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1,
- f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmých nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l) zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m) nároku na náhradu trov konania,
- n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164,
- o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

33. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že odvolanie voči uzneseniu o ustanovení opatrovníka maloletému ani voči uzneseniu o uložení povinnosti opatrovníkovi nie je prípustné, pretože uvedené rozhodnutia nie sú vymenované medzi uzneseniami, proti ktorým odvolanie prípustné je. S poukazom na uvedené zákonné ustanovenie odvolací súd odvolanie matky voči výrokom o ustanovení opatrovníka maloletému a voči uzneseniu o uložení povinnosti opatrovníkovi odmietol ako neprípustné.

34. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody potom odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle § 388 CSP zmenil (výrok I.), za súčasného odmietnutia odvolania matky (výrok II.) vo vzťahu k výrokom II. a III.

35. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko sa o ňom bude rozhodovať v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

36. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).